

Otwin van Geest (links) tegen Hugo Plaisier: "Schermen met een buitenscherm is vele malen effectiever dan krijten en binnenschermen. Ik kan meer licht toelaten op momenten dat we het goed kunnen gebruiken."

VG Orchids vervangt buitenscherm

Nieuw diffuus doek vervangt groot scherm pakket

Als je kunt zeggen dat het buitenscherm versleten is dan heb je ook al heel veel jaren plezier gehad van een effectieve scherminstallatie. Bij VG Orchids is onlangs het doek vervangen voor een nieuwe variant. Otwin van Geest stelt hoge eisen aan de kwaliteit van zijn eigen planten, dus ook aan het klimaat in de kas.

Het is één van de eerste mooie dagen van dit voorjaar, met een buitentemperatuur van 23°C. In de kassen van VG Orchids is het aangenaam koel. Het buitenscherm ligt volledig gesloten. Orchideeteler Otwin van Geest en Hugo Plaisier van Svensson klimmen langs een ladder naar boven om poolshoogte te nemen.

Tussen kasdek en scherm staat een zwoel briesje. Dit voorjaar is het buitenscherm, OLS 70 ABRI, van zeven jaar oud vervangen. De teler heeft nu gekozen voor het diffuse OLS 60 ABRI Harmony Revolux, dat goed bestand is tegen UV, neerslag en wind.

Doek vervangen

Otwin van Geest runt samen met zijn broers André en Ronald het orchideeënbedrijf in De Lier. Zij telen overwegend phalaenopsis met daarnaast cambria 'Nelly Isler' en miltonia. Eén van hun specialisaties is het behandelen van orchideeën, voornamelijk blauw.

Het bedrijf heeft in totaal 3 ha buitenscherm, waarvan nu twee afdelingen zijn vervangen. De nieuwe installatie ligt boven de koeling en de afweek.

Zeven jaar geleden besloten de broers het buitenscherm mee te nemen in de nieuwbouw. Toen bouwden zij een Venlokas met vakmaat 9,60 m. Eerst werd de onderbouw neergezet. Vervolgens werden 2,40 m hoge poten voor de constructie in de goot gemontereerd, waarna het scherm er op ging. Pas als laatste handeling werd er beglaasd.

Veel effectiever

"Voordat we een buitenscherm hadden waren we afhankelijk van krijten", vertelt Van Geest. "We hadden ook drie doeken binnen liggen." Nu kunnen zij het af met twee binnendoeken en ook het krijten behoort tot het verleden. Binnen ligt er nu een transparant energiedoek en een schermdoek met een schermwaarde van 60%. "Een buitenscherm alleen geeft

namelijk onvoldoende scherming voor een schaduwplant als phalaenopsis”, legt Hugo Plaisier uit.

“Schermen met een buitenscherm is vele malen effectiever dan de combinatie krijten en binnenschermen alleen. Je kunt meer licht toelaten op momenten dat je het goed kunt gebruiken”, vindt Van Geest. Het gebeurt inderdaad in de praktijk dat orchideeëntelers in de zomer hun belichtingsinstallatie moeten gebruiken als een krijtlaagje het buitenlicht te veel tegenhoudt.

De visie op licht bij schaduwplanten is de afgelopen jaren aanzienlijk veranderd. Het programma ‘Grip op Licht’ bij Wageningen UR Glastuinbouw heeft bij potplantentelers een leerproces op gang gebracht, waarbij zij optimaal gebruik maken van natuurlijk licht om daarmee de teeltduur te verkorten en de kwaliteit te verbeteren. Het buitenscherm kan daar dus een belangrijke bijdrage aan leveren.

Reguleren kastemperatuur

Aanleg van een buitenscherm dient meerdere doelen. Het doek is een hulpmiddel om felle instraling buiten te houden, maar de belangrijkste redenen om voor een buitendoek te kiezen zijn het reguleren van de kastemperatuur en energie besparing. De broers kozen voor een grote kolom tussen doek en kasdek, zodat de tussenliggende luchtlaag een flinke buffer vormt om warmte op te vangen en af te voeren.

Op dit bedrijf wordt het buitenscherm vanaf april tot eind september actief ingezet om het klimaat te regelen. Die regeling gebeurt aan de hand van PAR-meters binnen en buiten. Op de klimaatcomputer zit een speciale module die de scherminstallatie aanstuurt. Van Geest: “We laten het doek sluiten boven 550 PAR buiten.” Dit komt overeen met 260 tot 275 watt/m².

De ophangringen zijn in ruitvorm ten opzichte van elkaar geplaatst, zodat het totale pakket minder groot is. Het diffuse doek heeft afwisselend twee witte bandjes en een open ruimte.

Grote kieren

Destijds kozen de broers voor een hangend scherm, in plaats van een liggend scherm. De reden daarvoor was dat zij het risico op slijtage door het schuren over het dradenbed te groot vonden. De teler: “Maar na zeven jaar trouwe dienst was ook dit doek vervuild en versleten. We moesten gaan ‘kieren’ om nog voldoende licht binnen te krijgen.”

Zo’n kier van 10 tot 15 cm is in strijd met het koelen van de kas. In de zomer lukte het niet meer om de warmte buiten te houden. Bovendien is een niet gesloten scherm gevoelig voor wind. Plaisier: “Een buitenscherm is het minst windgevoelig als het helemaal gesloten ligt.” Zeven jaar na de aanschaf van de installatie is er weer een

nieuwe generatie doeken in de handel. Sinds een half jaar is er een serie diffuse doeken op de markt die geschikt zijn voor buiten. De reflecterende aluminium laag is vervangen door uitsluitend witte bandjes. Van Geest heeft voor 60% scherming gekozen, waarbij twee witte bandjes worden afgewisseld door een open structuur.

Smal pakket

Buitenschermen nemen relatief veel licht weg als ze open zijn. Het doek en de kunststof ringen, die het doek langs het dradenbed geleiden, vormen een dik pakket. Bij van Geest heeft de leverancier van het schermdoek de ophangringetjes in een ruitpatroon geplaatst, waardoor het totale pakket op het dak is gehalveerd. Dit is een duidelijke verbetering ten opzichte van het oude doek.

Bovenop het kasdek ligt het doek er strak bij, klaar voor een warme zomer met veel instraling. Van Geest: “Wij proberen absoluut het uiterste uit onze planten te halen. Hetzelfde verwacht je van een goede scherminstallatie.”

Uit onderzoek blijkt dat potplantentelers meer gebruik kunnen maken van natuurlijk licht om de teelt te verkorten en de kwaliteit te verbeteren.

Samenvatting

VG Orchids koos zeven jaar geleden bij de nieuwbouw voor de installatie van een buitenscherm. Het doek is inmiddels dusdanig versleten en vervuild dat het tijd werd voor vervanging. Naast een verbeterd schermprogramma met diffuse doeken bleek het ook mogelijk om voor een ophangmethode te kiezen die het totale pakket smaller maakt.